

Л. б. б
387

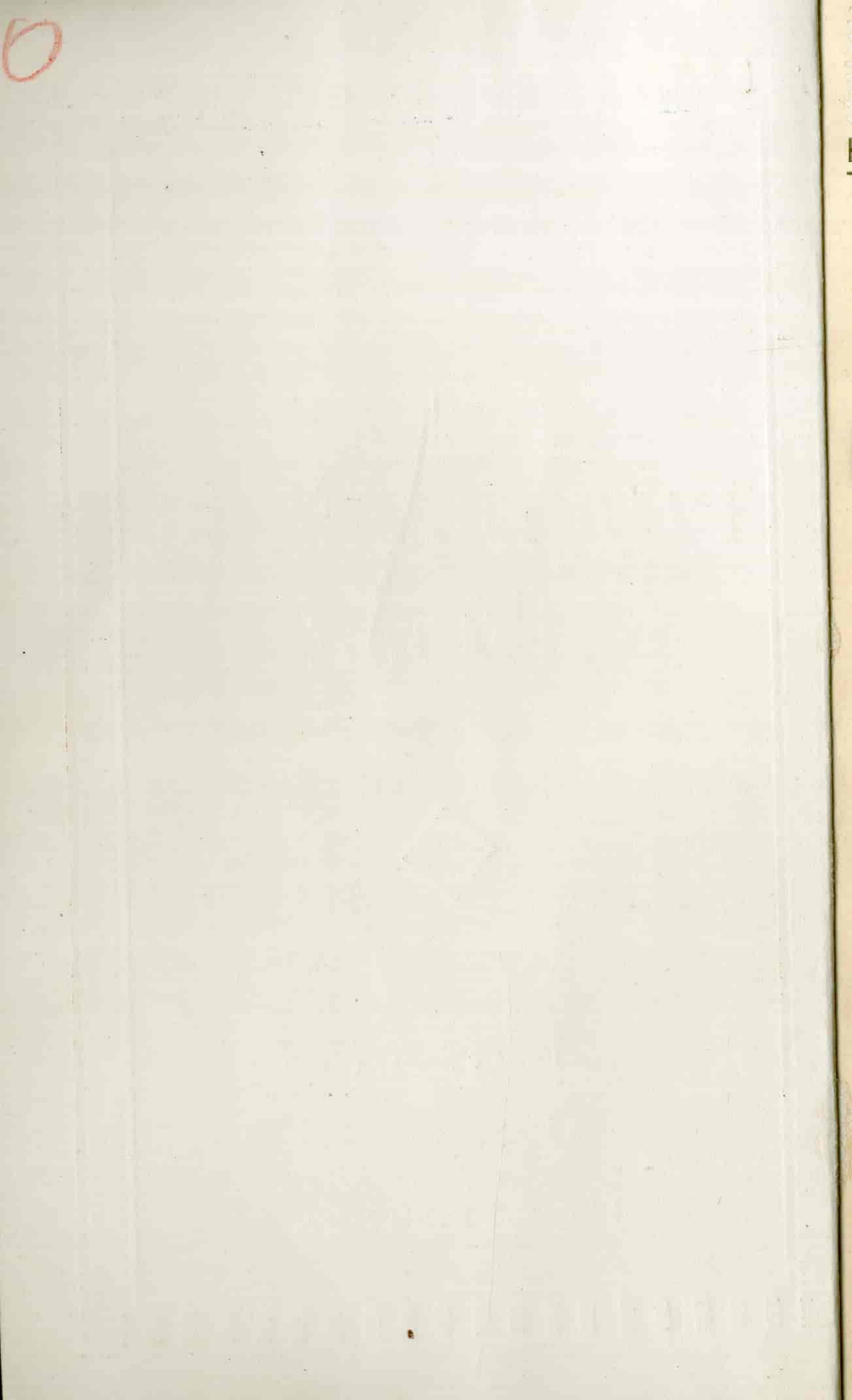
НАЗИФ РЕСУЛОВИЋ

РОДОЉУБИВЕ
ПЕСМЕ

ЦЕНА 6 ДИНАРА

ИЗДАЊЕ ПИШЧЕВО.

Д. В. 6
387

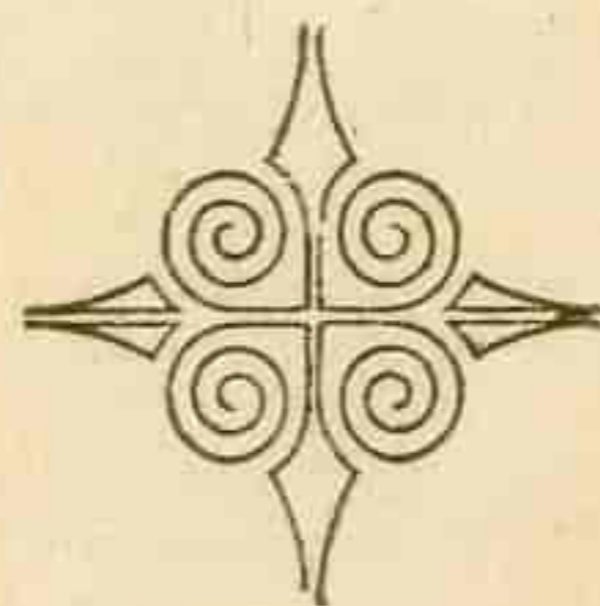
ID = 231848460

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

НАЗИФ РЕСУЛОВИЋ

И Б. 45395

РОДОЉУБИВЕ ПЕСМЕ

ИЗДАЊЕ ПИШЧЕВО.

ВЕЛИКОМ ДОБРОТВОРУ
НАШЕГА НАРОДА

ГОСПОДИНУ

ЛУКИ

ЂЕЛОВИЋУ-ТРЕБИЊЦУ

У ЗНАК ОСОБИТОГ ПОШТОВАЊА

ПОСВЕЋУЈЕ

Н. Р.

ОСЛОБОЂЕЊЕ.

Пет векова робовасмо
Под притиском туђе руке
И у негве оковани
Подносисмо тешке муке.

Отаџбина стењала нам
Столећима под туђином,
А род наш је пропадао
Мирећи се са судбином.

Обзорје нам беше мутно,
А патњама никад краја;
Горди тиран јер је хтео
Потлачена да смо раја!

Пролевасмо братску крвцу
За туђинца, против брата!
Свест је хтела те сједини:
Словенца, Срба, Хрвата.

Раскинусмо ропске ланце
Што нам туђин спут'о руке;
Слободе нам Сунце грану
И престаше страшне муке!

Устај, роде! Окупи се
Под бајраком Слоге миле!
Усрећимо Отаџбину
Ујединив наше силе!

ОТАЏБИНИ.

Отаџбино, гнездо соколова
И колевко мојих прадедова!
Ти си узор неизмерног сјаја,
Лепих нада, мојих осећаја!

Мајко моја, Отаџбино мила,
Славно легло јунакиња вила!
Ја те волим и о теби сневам,
О лепоти твојој ево певам!

Љубим твоја брда и долине,
Родна поља, луге и планине,
Чарне горе, реке и изворе
И широко Јадран сиње море!

С твојих поља мирише ми цвеће,
Од тебе је све што имам среће!
У твојем крилу душа ми се блажи,
Твоје Сунце живот ми оснажи!

Куд погледам, преко твојих међа,
Расуте су кости мојих пређа:
Сви су за те, Отаџбино, пали,
За Слободу свој су живот дали!

Из пепела палих витезова
Нек заблиста твоја звезда нова
И, озарив братске Слоге венце,
Здружи: Србе, Хрвате, Словенце!

СРПСКЕ ПАТЊЕ.

— 26. ЈУЛА 1914. —

Од станице железничке
Сарајевом трамвај брза,
Ја из њега гледам Српство
У мукама где се трза.

Свештеника једног гоне
Крвопије рода мога,
На неправду што ј' завик'о
И у помоћ позв'о Бога.

На браћу се моју бедну
Сручи сила и бес диже...
У том болу стегох срце...
Трамвај дање мили, гмиже.

Гужва овде, гужва тамо,
Повезане Србе воде
Зато што су зажелели
Трачак Сунца и Слободе.

Вара ли ме око моје?
Стиснух јаче к срцу руку:
Старца једног и младића
Тирани немило туку.

Из гомиле глас заори:
„Зар Србија да век живи,
Аустрија била, прошла?!
Удри, туци, сви су криви!“

У трен ока ја испадох
Из трамваја у гомилу,
Да бих како одбранио
Окрвљену браћу милу:

— Та немојте људе тући,
Ако Бога верујете!
Криви ли су, правда има:
Ваљда закон поштујете?

Руља даље своје врши,
За мој протест и не чује,
А над јадним српским родом
Само зулум свуд' ликује!

ВОЛИМ ОТАЏБИНУ.

Волим оца, волим мајку,
Волим браћу, сестре своје —
И наш језик милозвучни
Што се њиме песме поје!

Троимени род наш волим
И словенску сву родбину,
Ал' од свега понајбоље
Волим драгу Отаџбину!

МАЈКА.

Крај сеоског пута једна кућа стара;
Над њом надвијена грана од бехара,
И у кући мајка обнемогла чека
Да јој се јединац врати из далека.

Одвучен је да се против браће бори,
Зато мајку бедну тешка туга мори:
„Ја верујем силно, кô у свете моћи,
С Орловима Белим он ће дома доћи!“

Са јасмина бисер на земљу се труни,
А у чежњи мајка душу надом пуни....
И, чекајућ' сина, једне благе ноћи
Заклопи занавек исплакане очи.....

ТУЖАН ДАН.

(21. МАРТА 1921.)

С ону страну Јадранскога сињег мора
Где се небо необично дивно плави,
Там' у земљи некад моћног старог Рима,
Прекоморски наш комшија славље слави.

И док данас пук Романов фесту чини,
И слава се Рима древног у њем' буди,
Срца наша бона крваре и плачу:
Мајци су нам драгој покидани уди!

Трст, Ријеку, Истру, Задар и Горицу-
Бисер и алеме наше Груде дивне-
Туђинци су истргли нам!.... Боли нови:
Браћу нашу опет стежу ропске гривне!

Чујете ли, ви потомци славе старе:
С триумфом је Цезар долазио Риму-
Ширећ' свој империј дињем Старог Света-
И нест'о је!... Тек што ј' спомен остао му!

Упамтите! Све док једног сина нашег
Буде текло, служиће' верно Отаџбини,
Завет ће му свети бити: борба да се
Род наш цео с Мајком драгом уједини!

ХУСЕИН КАПЕТАН.

(1832. ГОД.)

Великаш босански, витешког соја,
Што у њем' струјаше крв наше крви,
Против Стамбола устао је први;
Јер не хтеде туђег у Босни кроја.

У Травнику кад 'но веће је сазв'о
Везир од Босне, намесник султана,
Пред целим диваном, сред бела дана,
Капетан је цара ђауром назв'о:

„Зар Босни стара да утрне слава?
Мачем ћу бранити њезина права!“
И, скупив чете из целог краја,

Јурнуо смело пут Махмуда цара!
Издајство и завист многих бољара
У туђину прогна од Босне Змаја...

ТРИ БРАТА.

Туђа их сила давно отргла
Из мајчиног крила топла и мека,
У ропство клето беше их вргла:
Свуд' роптање, вапај, ланаца звека...

Огњишта њина похар'о тиран,
Оранице плодне прекрило трње,
Оскврњен дом и живот им миран,
Умукла песма и не роди зрње.

Пренути свешћу устали смело
Да збаце ропство и туђински иго,
Слобода Дома њино је дело:
И Орао Бели врх њих се диг'о!

Опет их мајка на груд привила
Да љубављу жарком згреје јунаке,
Ах, мајка драга, Домаја мила,
Свој тројци справља дивне конаке!

ПЕТРУ МРКОЊИЋУ.

(МЕСТО ВЕНЦА † 16.-VIII. 1921.)

Потомче славног нашега Вожда,
Што први зажди лучу Слободе,
Велики Краљу, јуначког рода,
Зар и Ти усну, у вечност оде?!

Изгнанство кад си допао био,
У туђој земљи склониште стек'о
За родном грудом сузе си лио
Изван Србије, тамо далеко...

У Босни кад' но процвили раја,
Столетно што је притисло бреме,
Кô витез Ти си, из туђег краја,
У помоћ хит'о њојзи то време.

Србија престо Теби је дала,
За којим никад жудео ииси,
Слобода рода Тебе је звала:
Ловоре Славе убрао Ти си!

Босна сад није „Сирота клета“,
Са сестром својом она се грли;
И њена звезда по небу шета:
Босанац, Херо свом брату хрли!

Утруђен Ти си навек заспао,
Витеже седи, славнога рода.
Хвала и Слава што си нам дао
Да Херцег-Босну зари Слобода!

РАЗГОВОР.

Дођи, дођи, драги брате амо
Да се братски поразговарамо,
Отворено као никад прије,
У Слободи то се ваљда смије!

О верама, мислиш, ил' о Богу?
Оставимо што нам крњи Слогу!
О Библији или о Курану?
Што нас цепа макнимо у страну!

Ја не марим, како Бога молиш,
Већ те питам: да ли брата волиш
Што кроз жиле твоја крв му струји
И језиком истим песма бруји?

Та једно смо, о том сумње нема!
Нашто ми је ова успомена:
Бајрак, ханџар, јавор-гусле наше
Што нам светом славу опеваше?!

„Још када си тужну песму пев’о
О слободи твојој ја сам снев’о:
Да ти, брате, ланце тешке скидам
И вековне ране љуте видам!

Од Косова то ми завет био,
Богу хвала сад се остварио!
Загрљају, да се пољубимо
И на раздор да заборавимо!“

Неизмерна теби хвала, брате,
Нек те Божји благослови прате!
Овај целов... нека сведок буде:
Да смо браћа, синци једне груде!

ПРАХУ ЗМАЈА ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА.

Песниче Братства и лепих снова
Отаца наших, витеза славних,
Што с’ грејаше мишљу пређа давних:
Да Слогом блесне Звезда нам нова!

Песниче Бола и горких суза
Тлаченог рода што ј’ у крв грезн’о
И веке дуге за Сунцем чезн’о
Гле, роб је решен туђинских уза!

Твоја је жеља искрена била:
Под један бајрак да с’ браћа сјате
И да се сљубе и чвршће обрете.

Јединством сада род наш се грли
И, ширећ' смело соколска крила,
С венцима Славе Твом праху хрли!...

БРАТСКЕ РЕЧИ.

Прошло време, драги брате Миле,
Кад кликтаху загоркиње виле:
„На мезево, витези-јунаци,
Нек се вију јуначки бајраци!
За крст часни, ко у цркви моли,
За дин, браћо, ко џамију воли!“

Што је кавге међу нама било
С душманске се стране натурало:
Слогу нашу туђин је омео
И у своје мреже нас заплео!
Ради вере крвили се нисмо:
Мени Куран, теби Свето Писмо.

Да смо браћа зна се још одавно,
Име наше од старине славно!
Један језик, обичаји једни,
Преци наши увек беху вредни!
Историја то нам јасно каже,
Она ником за вољу не лаже.

Јавор-гусле о том лепо зборе,
А песме нам народне говоре:
Једна мајка да нас је родила
И јуначким млеком задојила,
Дедови нам на Косову пали,
За наш живот свој су жртвовали.

Копља бојна и сабље јуначке
Претворимо у плуге тежачке,
Сложнога се прихватимо рада,
Отаџбина да нам не пострада!
Ето, брате, деци нашој среће
Која цео Народ напред креће!

КОРУШКОМ БРАТУ.

(ПОСЛЕ ПЛЕБИСЦИТА.)

Корушки брате! Што вером крену
И туђи јарам на себе врже?
О, похрли у загрљај братски,
Та браћа тебе за брата држе!

Деда наших аманет бејаше:
Да једно коло сва браћа сплету!
И када руку брат брату пружи
Ти срну туђем бајраку клету!

А мајка наша, Отаџба лепа,
За чедом својим сад љуто цвили!
У туђе мајке тврдо је крило:
О, врат' се, врати, наш брате мили!

Клетва деце пратиће те вечно,
Што ропски-црн им сплео си венац!
Полети, брате! Недра ти шири
Сваки Србин, Хрват и Словенац!

БЕЛОМ ОРЛУ.

Орле Бели, Победниче смели,
Херцег-Босна одавно Те жели!

Херцег-Босна нестрпљиво чека
— Скоро већ пуних прошлих пет века —
Освитак Зоре. И, гле, сад чара:
У очи гледа потомку Цара!

Сва Херцег-Босна сад слави славље
И, молећ' Вишњег за Твоје здравље,
У своје топло крило сад прима
Најлепшу Наду, најбољег Сина...

Орле Бели, Победниче смели,
Херцег-Босна одавно Те жели!

Заветну миса'о, то часно дело,
Ти, Орле Бели, изведе смело!
И до три крвна сједини брата:
Словенца, Србина и Хрвата.

На нашем пољу још има трња,
А Ти си сејач бисерног зрна,
Помози да Слоге класје роди:
Приведи народ правој Слободи!

ЗОРА.

Учестао пој петлова
И прекида спокој ноћи.
Месец, звезде трну снова:
Опет један дан ће доћи.

Управ' задње лучи гину...
С минарета високога
Разлеже се у даљину
Глас, што слави вишњег Бога!

То муезин верне зове
Да с' поклоне Творцу Света
И молитве пошљу нове:
Отаџбина да процвета.

Под кубетом храма бруји:
„Алах, Алах, Теби слава!“
Запојаше и славуји,
И заблиста зора плава...

ГУСЛЕ.

„Та јесу ли оно гусле
Што нам поје славу стару?
Је ли оно љут јатаган
Што' но виси о дувару?“

— Јест, оно су гусле, сине,
Што певају дела стара,
А оно је љут јатаган
На дувару до ханџара.

Ханџар светли и јатаган
Слободу нам златну даше,
А јунаштво деда наших
Јавор-гусле опеваше.

Све то чувај кô аманет!
И истога чуј сад трена:
Нека тако редом иде
Од колена до колена!

„Примам, оче, свету спомен,
Чуваћу је века цела
И млађе ћу да подсећам
На дедова славна дела.“

*

Отаџбини нашој благо
Док синова таквих има,
Позове ли на одбрану,
Онда тешко душманима!

ХАНЦАР.

О дувару ханџар виси,
По њему се хрџа хвата,
Нема више мегданџије
Ни његова бесна ата.

Времена су прохујала,
Јунак вечни санак снива,
Али мила успомена
О њему је и сад жива:

Кад је оно бојак био
С дахијама по Крајини
И ханџаром осветлао
Образ роду, Отаџбини.

За Слободу он је дао
Са рамена русу главу
И јунаштвом својим стек'о
Неумрлу, вечну славу.

С пијететом ја се клањам
Сени дичног јуначине,
А ханџару брид целивам
Што нам спас'о част и име!

СЕТИТЕ СЕ!

Сетите се витезова
Што нам ланце покидаше,
Сетите се див-јунака
Што се ропству одхрваше!

Сетите се сирочади
Оних што су славно пали,
За слободу златну што су
Драгоцени живот дали!

Сетите се инвалида
На мезево што с' хрлили
И на Пољу Части што су
Удове изнаказили!

Ено једног... руке нема,
Други с' вуче на штакама,
Трећег, опет, слепа воде,
Многи, авај, трупла сама!

Родољуби, сетите се,
Ових бедних јуначина!
Од срца им обол дајте;
Јер то тражи Отаџбина!

ГАВРИЛО ПРИНЦИП.

(ВИДОВДАН 1914. Г.)

Кад се Авет црна дигла
Да угуши Српство цело,
Његова је рука стигла
Да омете змијско дело.

Очеличен судбом клетом
И патњама Рода свога,
Смртним зрном оборио
Душманина уклетога.

Он је Херој ропских дана
Тлаченога нашег Рода;
Он је мелем љутих рана:
Он је Светло и Слобода!

С пијететом ја се клањам
Сени драгог нам Гаврила —
А венац му Славе плете
Песникиња моја Вила...

—

ПОЗДРАВ.

(УЧЕСНИЦИМА УЧИТЕЉСКОГ КОНГРЕСА У
ЉУБЉАНИ 7./8. 1923.)

Здраво, браћо, са свих страна
Лепе наше Отаџбине!
Похрлите загрљају,
Нек се братска песма вине!

Напреј под Заставе Славе,
Напреј ка Љубљани тамо!
За род мили, Отаџбину
Живот, душу сви да дамо!

Лепа наша Домовино,
Мајко драга, напаћена,
Братској свести буди хвала:
Деца су ти збратимљена.

Боже правде, који 'но си
Расплинуо туђу силу,
У јединству Ти учврсти
Троимену браћу милу!

Са песмама и са цвећем
Похитајте чило, холо:
Србин, Хрват и Словенац
Нек заигра братско коло!

МОЈА КОЛЕВКА.

Тамо где Сунце врелије сија,
Тамо где клима боље ми прија,
Тамо где голе хриди се плаве,
Тамо где гусле јунаке славе,
Тамо где расте мирта, ковиље,
Смоква и бадем, пелин и смиље,
Тамо где гране маслина свила:
Тамо је моја колевка мила!

Тамо крај сињег Јадранског Мора,
Тамо на Југу сред кршних гора,

Тамо где бура помамно дере,
Тамо где с' поље убаво стере,
Тамо где ј' кр̀сна тежаку друга,
Тамо где с' пољем река вијуга:
Тамо, ах, тамо моје је благо,
Тамо је моје Требиње драго!

НАШ СПАС.

Не чује се звек синџира,
Више нисмо робови,
У аманет осташе нам
Многи светли гробови.

Море се је крви наше
За Слободу пролило,
Док се није цело Братство
На свом прагу згрлило.

Скршена је туђа сила
Што нас веке давила,
Широм миле Отаџбине
Победа се славила.

Слава дичним херојима
За наш Дом што падоше!
Слава, хвала што Слободу
Роду своме дадоше!

Од Вардара до Триглава
Нек заори громки глас:
У јединству целог Рода
Свима нам је, свима спас!

МОЈОЈ КЋЕРИ.

Прекрасна је земља ова,
Отаџбина наша дична!
За њу живет' за њу мрети
Буди спремна, буди вична!

Заклињем те, кћери моја,
Да свој Народ силно волиш
И за срећу своје груде
Да век радиш, Бога молиш!

У напретку нашег Рода
Нек напредак и твој буде!
Отаџбина данас треба
Такве жене, такве људе!

ПОЗДРАВ ДЕЦИ.

Вама поздрав овај, децо,
Срб-словенска и хрватска,
Вама, мали херојићи,
Стреми песма ова братска!

Њени звуци нек одјекну
Од Битоља до Љубљане
И целуну наше горе,
Села, реке и пољане.

Нек затитра силне вале
Јадранскога сињег мора
И објави браћи Истре:
Данак свиће, пуца Зора!

Истра мила, ах, какве ли
Проживљава црне дане!
У ропству се гуши, јадна,
Жељна Сунца, да јој гране!

Спремајте се, соколићи,
Да сте храбри као цини;
Па да с' и тај кутак дивни
С Отаџбином уједини!

В. С. ЈАНКОВИЋУ.

(ОДГОВОР НА ПЕСМУ: „КОСОВО ДИВНО,
КОСОВО СЛАВНО!“)

Историју нашу често читам
И овако самог себе питам:
Кад смо браћа што се и дан данас
Убојите стреле шаљу на нас?!
Баш у часу кад чекасмо брата:
Да се једно коло братско хвата!
До Косова ми смо једно били,
Од Косова нисмо с' разбратили!

Пет векова другом робовасмо
И час светли храбро дочекасмо:
Кад грунуше Срби с четир' стране
Да донесу роду ведре дане!
И прхнуше кô соколи сиви,
Цео свет нек види да су живи!
Словенска их охрабрила Вила,
Тиранима саломише крила:
Побеђени и немоћни леже,
Остатак им војске се разбеже!

Несносни нам попуцаше ланци,
И Слободе освануше данци!...
Три се брата у јединству грле
И под један братски бајрак хрле!...
Неприлика што међ' њима било
Братски се је лепо опростило...
Србин свима руку братску стеже,
Једна љубав сву тројицу веже!...

— — — — —
За све што нам српска војска дала
Кличемо јој братски : „Слава!... Хвала!“
После славно стечене Слободе
Оштрица нас Твоје стреле боде!...

Чућеш, брате, о чему се ради:
Ђорду бритку само Ти не вади!
Као витез пев'о си не давно:
„Косово дивно, Косово славно!“
И прекрасно песма Твоја тече,
Док нас овде љуто не опече:
„Сећамо се оних славних дана,
Кад јурнуше Срби са свих страна
Стремом страшних планинских орлова,
Да потраже покрај Куманова

— — — — —
— — — — —“

Ах, не могу песму читат' даље,
Пара срце па ми мис'о стаје!
Речи Твоје помишљат' не могу,
Јер ремете међу браћом Слогу.

Зар Ти не знаш, брате и Србине,
Да смо и ми од Твоје родбине?!

Башка Турци, башка муслимани,
Башка Срби а башка хришћани;

Трију вера рода нашег има,
Ова груди драга нам је свима:
Сви смо за њу веке крвцу лили,
Док смо гнездо своје ми савили!

Од душмана још нам ране теку,
А од стрела Твојих страшно пеку!...
Мржња, брате зближити нас неће
Љубављу се брат с братом сусреће...

ЈА БИХ.

Синџири су попуцали,
У Слободи сад се дише,
Сунце сину, магле неста:
Три се брата загрлише.

Села, њиве и рудине
Нису пусти као пређе,
Роду снова свануло је:
Слободне су наше међе.

Србин, Хрват и Словенац
Руке братске пружили су,
Под Отаџбе бајрак хрле:
Робље туђе више нису.

По пољима, Дубравама
Наша звонка реч се чује,
Од Вардара до Јадрана
Једне песме сада брује.

То су песме братске Слоге,
Аманети то су давни,
Које су нам оставили
Див-јунаци, преци славни.

Пространа је земља ова,
Домовина наша мила,
На њеном се пропелом крилу
Три ређена брата свила.

Све ђердане и челенке
Њој је Бого даровао,
Сто живота, кад бих им'о,
Ја бих за њу жртвовао!

ЈА САМ СРБИН.

Ја сам Србин и то ми је
Понајвећа част и дика,
За род мили срце бије,
Гори љубав превелика!

Муслиман сам, али Србин,
Напретку ми душа жуди,
Отаџбину нашу дивну
У млађаним носим груди!

Ја сам Србин од искона,
Имам још два драга брата,
Што ми душа за њих чезне,
Брат Словенца и Хрвата.

Србин, Хрват и Словенац
То су синци једног рода;
Вера башка, језик исти:
А крв братска није вода!

КОВАЧ.

Набрекле му руке гледам
Што бат тешки снажно дижу,
А низ лице опаљено
Капље зноја ђердан нижу...

Цео дан се, јадник, мучи
Под бременом тешка рада,
Да сачува жену, децу
Од пропасти и од глада.

Годинама тако млати
По комаду гвожђа врела,
Грч времена обио му
Трнов венац око чела.

Још у њему снага тиња,
Воља чврста, увек жива:
Рука марна радом мучним
Породици срећу скива...

*

Ох, дај пружи руку црну
Да целивам жуље врело!
Патње твоје са осећа
Слабо моје биће цело.

БОСНА НИЈЕ СИРОТИЦА.

Ми смо народ славе старе
И свечари Белог Дана,
Целивајмо сад ханџаре
Витезова од мегдана!

Где су Змаји срца смела
Што згинуше к'о хероји?
Надчовечна њина дела
Ко би мог'о да изброји?!

На Пољу су Частии пали
Где и наше царство давно,
Животе су жртвовали:
Да потомство живи славно.

Попуцаше крути ланци,
Вихор маглу густу сплину,
Оживеше наши кланци
И с' Авале Зора сину!

Поља цветна и дубраве
Слободом се златном греју,
Целовом се браћа здраве
И под једну хрле стреју...

Сложене браће пој се хори —
Уз певање булбул-птица:
„Дрино, плачно не ромори,
Босна није сиротица!“

ПРАХУ ОСМАНА ЂИКИЋА.

— 1879.—1912. —

Муза Твоја богодана
Песмама је зашумила:
„Сви под један барјак Слоге
Похрлите, браћо мила!“

Неуморно, снагом духа,
Кад нам Сунце тама скрила,
Ти си као соко сиви
Размахнуо чила крила...

Вођ и друг си дични био
Надобудној Омладини:
Учио је како треба
Да послужи Отаџбини.

Домовина наша кршна,
За којом си чезн'о, мрео,
После мучних, црних дана
Здерала је ропски вео...

Херцег-Босна поносита,
Где је авет гнездо вила,
Са сестром се преко Дрине
У слободу загрлила.

Наша поља и дубраве
Оживеле са песама,
Љубављу се напајамо
С врела Братства и чесама.

Пре једнога деценија
За навек си Ти заспао
Али ниси авај, Зору,
Новог Дана Дочекао.

Праху Твоме ја се клањам,
Наш првенче из Мостара!
На кабур¹⁾ Ти вила носи
Ловор с граном од бехара!

ДВЕ ПЕСМЕ.

I.

Син сам кршне Херцег-земље
И потомак славе старе
На камену што ј' оштрила
Јатагане и ханџаре.

О врлети земље моје
Ломила се туђа сила,
Многи змаји скршили су
О тврд бедем снажна крила.

Свака стопа, камен сваки,
Причају ми доба славе,
Моји деди кад брањаху
Од душмана хриди плаве.

Ох, неслоге кад се сетим
У минуле оне дане!
Забугари душа бона.
Крв се следи... суза кане

¹⁾ гроб.

II.

Преци наши крв су лили,
У крешеву љуту пали,
Док се нису остварили
Жељковани идеали.

На безброју светих кости
Што их земља хладна скрива
Саздана је Отаџбина
И све чвршћа, лепша бива.

По разбоју божур цвета
И не грађку црни врани,
Загрљена браћа стоје
Дома свога на одбрани.

Па тако ми крви свете
Са бојишта што се пуши
Праг ћу мили вазда бранит'
И у својој хранит' души!

НАПРЕДНА МАТИ.

ПОСВЕЂЕНО МУСЛИМАНСКИМ ЖЕНАМА НАШИМ.

Мајка је прва учитељица деце.
Какве су мајке, такав је и народ.

Живела је са два сина —
Нежна кô два бела крина,
И кћеркицом свилних коса —
Дивном кô јутарња роса:
Окâ плавих као море,
Лица чарна кô руј зоре!

Док јој деца сигна била
Мајка се је намучила:
Чемер јела, тугу пила,
На ноге их усправила;
И на први наук дала
Три ганџета своја мала.

Син првенац врстан беше
Што у школи само креше:
Учи ноћу, сваког дана,
Прихваћа се својски знања,
Одговор му с уста врви,
У науци ђак је први!
Школу нижу сврши лако,
Гимназију и те како!
Училишта прође веља
Где га вукла жива жеља.
Мајку штује и помаже,
За род свој се век залаже:
То је узор правог сина,
Каквих треба Отаџбина!

Али млађи ваљан што је?!
У еснаф га први броје!
Марљивошћу занат стек'о,
Мајстор чувен надалеко;
Рука марна гвожђе кује
И на раду срећу снује...

„Сина два на правом путу
Победише судбу круту;
Али она... што ћу јако?!
Људи зборе наопако:

Грех је женској наук дати,
На више је школе слати,
Па још лица откривена?!
Не то не сме наша жена!“

Муку мучи мајка бедна
И премишља срца лед'на:
„Па Алах је добро знао
Зашто нас је на свет дао!
Жени, мајци наук треба
Ко свагдања кора хлеба:
Узгајач је први она
Деце многих милиона;
И каква је младеж рода,
Такав нам је Дом, Слобода!“

Охрабрив се поче мати
Мезимицу световати:
„У прах груби адет стари
Праву Веру што нам кварн!
К сунцу прхни, кћери мила,
Смело ширећ снажна крила!
Нек просвета проспе семе
У хареме наше неме
И културе зраци сину
Да расплину њину тмину!
Напред, чедо, ти не клони,
Ново Доба гласно звони...!“

Кћерка мети храбро стиже,
Род нам љуби и подиже...

*

Теби, свесна жено наша,
Песник кличе: „Хвала! Јаша¹⁾!“

¹⁾ живела.

АЛЕКСИ ШАНТИЋУ.

— † 2.-II. 1924. Г. —

Што Неретва плачно шуми
И што звона тужно бију?
Што ли свуда по Мостару
Бајраци се црни вију?

Душа једног Великана
Ишчезла је с' овог Света.
Прхнула је у етерје
Да настави песму Лета.

Алекса нас оставио
Да потражи баште нове
И у рајском перивоју
Да опева вечне снове.

Његов Гениј пегао је
Кад туђинцу Босна оде:
— Не селите, браћо мила,
Останите с нама овде!

Јер вас сунце туђе неће
Гријат' к'о што ово грије,
Грк је тамо комад хљеба
Где свог нема, брата није!

Он је био песник Бола
Братства, Слоге и Слободе;
И кад Зору дочекао
Остави нас: у рај оде...

Моја Вила, ево, хита
Да Му на гроб ловор мете,
Усплакано срце јеца:
Лију сузе крупне клете...

ДИВНИ ЗВУЦИ.

С' минарета езан¹⁾ бруји,
Са торњева звона јече,
Мило поје и славуји:
Збогом дане! Добро вече!

Опет Зором љупка песма
Складних звона и езана,
Абдест²⁾, верни, шуми чесма:
Алах екјбер³⁾! Ето дана!

Дивни ли су звуци ови
Што једнога славе Бога!
У загрљај, соколови:
Нек нас крепи братска Слога!

СЛОЖНО, БРАЋО!

Србин, Хрват и Словенац
Три имена а крв једна,
На бранику Отаџбине
Сва три брата беху вредна.

¹⁾ езан, позив на молитву.

²⁾ абдест, умивање пре молитве.

³⁾ Алах екјбер, Бог је велик.

Шумадија, кад се дигла
Да нам оков скине тешки,
Душмане је победила
Славно, храбро и витешки!

Робљу што је век трунуло
Сред зиндана и тамнице
Снова свану и угледа
Жељне Зоре чарно лице!

Дан забеље, Сунце сину
Троименом нашем роду;
Расплину се тама густа:
Ропство клекну пред Слободу...

Не чује се вапај тужни
И не стежу руке ланци;
Слободна су наша села,
Родна поља ломни кланци!

Сложно, браћо, сви прегнимо,
Дом нам да се увелича
О имену нашем нека
Песма диљем света прича...

МАЛИ ЧЕТНИЦИ.

Развиј бајрак, нек се вије,
У грудима нам срце бије
За род и за дедовину,
Нашу лепу домовину!

Ми смо дика свому роду,
Гинућемо за слободу
Наше миле Отаџбине:
Напред само, храбри сине!

Дигни горе ведро чело,
Нека нам је срце смело,
Мишка чврста, воља жива,
Узор — четник такав бива!

Јачајмо се и вежбајмо,
Што је наше ми ме дајмо!
Где четника малих има,
Страх и трепет душманима!

Четници смо храбри, мали,
Свети су нам идеали:
Прогрес словенске Родбине
И слободе Отаџбине.

Развиј барјак, нек се вије,
Јуначко нам срце бије!
А, кад труба нас позове,
Четници ће у редове!

УЧИТЕЉИЦА.

С много лепих жеља, нада
Крочила је Она млада
У арену жића мучна
Да уз пехар сђка жучна
Роду своме дух подигне:
Културнији свет да стигне...

Лепа, здрава, кô дрен једра,
Духа чила, увек ведра.
Образе јој жаре плами.
Кô рубини да су сами
Ил' кô да је зора мила
На лице јој руј пролила!
Бајне очи, два азура,
Блистају се кô два нура¹⁾);
И погледом дивним Она
Открављује срце бôна!
Кô из душе нежне мајке
С усана јој хрле бајке
Малом свету што их гута,
Да не скрене с права пута.
Све што лепог Она има
Без наплате даје свима.
Сваку крепост и одлику,
Дивну згоду и прилику
У душице сади мале
Да оствори идеале:
Вредна деца, благе ђуди,
Добре жене, бољи људи!
И за мукотрпну харност
Век је прати незахвалност!

*

Непред само, ружо мајска,
Кô Девица Орлеанска!
Ти не клони и не стани,
Триумфа ће доћи дани!
Скромни песник херој-жени
Скида капу: Напред крени!

¹⁾ нур = светло.

ПОЗДРАВ КРАЉУ.

— 23.-IV.-1925. год. —

Добро дош'о, здраво био,
Великога Петра Сине!
Срећно стиг'о у Подриње,
Дико наше Отаџбине!

Веке дуге чекала је
Босна Краља с наше груде,
Ропске ланце да јој стрга
И патњама мелем буде...

Шумила је Дрина песмом
Кроз врлети и литице:
„Сини Зоро, свани Дане,
Да с' пољубе две сестрице!“

Та је жеља данас стварност,
Слободе нас зари луна,
Што са Твога мача блесну,
Наш Витеже са Солуна!

И с јуначком Шумадијом
Ти тиране наше слисти;
Херцег-Босном песме брује:
Не стење се и не вришти!

Братац брату, преко Дрине,
У загрљај топли пада
И сву радост, у Слободи,
Један с другим дели сада!

Гледајући Тебе, Краљу,
Радости су срца пуна:
Врх витешког Твога чела
Јединства се блиста круна!
Нека Ти је част и хвала
За херојска дела славна!
„Живео нам!“ ори с' поклик
Дуж Подриња дивног равна...

БРАЋА.

Илија:

Пет векова мучних мину
Од пропасти српског сјаја,
Пет векова у ропству је
Пропатила бедна раја.

Туђин клети тада беше
Раставио наше старе,
На Косову што јуначки
Потргоше на њ' ханцаре.

И постави Дрину међом
И увећа наше ваје,
Да брат брату у очају
Шаље болне уздизаје...

Косово је освећено,
Слободе нас зраци греју;
У топлоте загрљају
Под једну се збисмо стреју.

Да л' у срцу твојем, Алија,
Тиња искра братског жара,
Што засине при помисли
На времена она стара?

Алија:

Знам, Илија, Историју
Што бележи земан¹⁾ давни?
У њој пише да ми преци
Витезови беху славни.

На Косову крвавој,
Где Ситница тече вода,
Изгибоше листом они
И Владета још војвода...

Што бих даље да ти причам.
Ране давне, брате Иле?
Та исте смо крви оба
И дојенчад једне Виле!

МОЈЕ СИНУ.

Пресрећан сам што си спозн'о.
Историју српску праву
Та једнако волим, сине:
Врбас, Јадран, Вардар, Драву!

Нек ти срце вазда гори
Љубављу за још два брата;
У загрљај топли прими:
Брат Словенца и Хрвата!

¹⁾ време.

То' с јунаци наше крви
И огранци српског рода;
Истина је утврђена
Да крв рујна није вода.

Србин, Хрват и Словенац
Дивно коло братско плету...
Удар смртни задали су
Душманину нашем клету!

Народ нам је устајао
За Слободу на Султана!
Знаш ли, сине, за витеза
Хусеина капетана?

Та где су нам јоште славни
Великани, узор — вође:
Милош, Зрињски, Вукаловић?
Где Штросмајер?... Кара-Ђорђе?

Дух тих наших бесмртника
У животу нек те води!
Устребали живот жртвуј
Отаџбини и Слободи!

ОРАЧ.

Прохујала зима крута
И процвало цвеће,
Топли зраци земљу грију,
Настало пролеће.

По пољима узникнула
Зелен-трава млада,
Зефир благи попухава:
Свуд милина влада.

Орач зором рало спрема
И у поље хита;
Стигла хора да се оре,
Да се сију жита.

За плуг држи, вóци тегле,
А, бразда се слаже
Гласно ојче и попева:
Славуј му помаже.

Зајапурен брãздã, плужи,
У зноју се купа,
С боловима као Титан
Чило напред ступа...

Са чела му кô кристали
Грашци зноја клижу
Па по тегу узораном
У ђердан се нижу...

С његових се руку хране
И људи и мрави;
За све муке плата му је:
Залобај крвави.

*

Сви грчеви бића твога —
Моја бољка пуста:
Хој, дај руку да притиснем
На слабачка уста!

Ори, ори, мој јуначе,
И твој дан ће доћи!
У земљи је силно благо:
Бог ће ти помоћи — — —

МОЈЕ СЕЛО.

Како ми је мио предел
Где угледах светло Света!
Ох, како је дивно село
Где проведох млада лета!

Милозвучни пој птичица
Разлеже се на све стране,
Лепо ти је погледати
Када јутром Сунце гране!

Поветарац благи каткад
Заћарлија и запири
И са пољског цвећа шарног
Околицом мирис шири...

По пашњаку, врх горице,
Белоруно стадо пасе;
А пастирче младо везе
Уз свиралу дивне гласе.

Орачи се марни чују
Како ојчу на волове
И браздају певајучи
Родно поље и долове.

Па кад дозре класје златно
На њивама краја мога,
Срп зашушњи, коса севне:
Обара се дар од Бога...

Виногради родни, пуни;
То су ђердан мога села;
Кад настане берба мила
Песмом јечи нарав цела.

Ој, љубљено, чарно село,
У обиљу среће свати!
Сред твог крила најслађе ми:
Просневати и запевати.

—

ШЕНЛУК.

(8. НОВЕМБРА 1918.)

Топови грме, шенлук се чини,
Орлови Бели кликћу на Дрини,
Поздраве шаљу вековном робу:
Демони црни снију у гробу!

Крше се крути, несносни ланци,
Освићу роду ведрији данци.
Сунце Слободе с Авале сину,
С обзорја нашег расплину тмину...

Свуда се слави... Кандила горе...
По целој Босни песме се хоре.
У нашем селу ражњи се секу,
Најбољи брави кољу и пеку.

Спремају ново јело и пиће
Чим ће послужит див-Обилиће.
Девојке плету од цвећа венце
Да њим ките Орле првенце.

Славалук дивни подигла јуче
Сеоска младеж, уз помоћ уче,
Куда ће проћи хероји смели,
Спасили што су народ нам цели.

„Добро нам дошли, Орлови Бели,
Цео вас народ одавно жели!
Срећно нам стигли, Змајеви-диви,
Живели навек, род нека живи!“

Учитељ тако горе напис'о...!
Славољук цвећем сав је мирис'о...
Тробојке наше врх њег се вију,
Праскају пушке, добоши бију:

„Сутра ће доћи Змајеви рода:
Живела веке наша Слобода!
Нека је слава и хвала њима
Који се бише за живот свима!“

Коло се сплело крај славалука:
Момак до моме - рука и рука.
Тамбуре брује, песме се хоре,
И коло игра до беле зоре...

Тек сину прва зорина зрака,
Дојезди чета српских јунака
На коњима брзим, са шлемовима,
Оружје светло звекће на њима.

Коло се пусти, а младеж кликће:
„Бог нека живи див-Обилиће!“
Радосне сузе навреше свима,
А чича Сава прозбори њима:
„Добро нам дошли, Соколи сиви,
Вашем јунаштву свако се диви!
Векове дуге чекасмо брата
Да нас спаси од смрти џелата.

Посвуда где се реч српска чује
Васкрслог рода звона сад брује...
Хвала вам, браћо, узори-диви,
Живели вечно, народ да живи!“

„Живели!“ громко селом захори
А јунак с коња поче да збори:
„Хвала ти, старче, на речи такој,
И вама, браћо, и сестри свакој!

Заветна Мис'о, то свето дело,
Нашом се крвљу извела смело!
Јединство грли сва три сад брата!
Словенца, Срба и брата Хрвата!“

Тек што је јунак беседу рек'о
„Хвала вам, слава!“ јекну далеко...
Грмнуше пушке, а моме младе
Ките јунаке и пићем сладе.

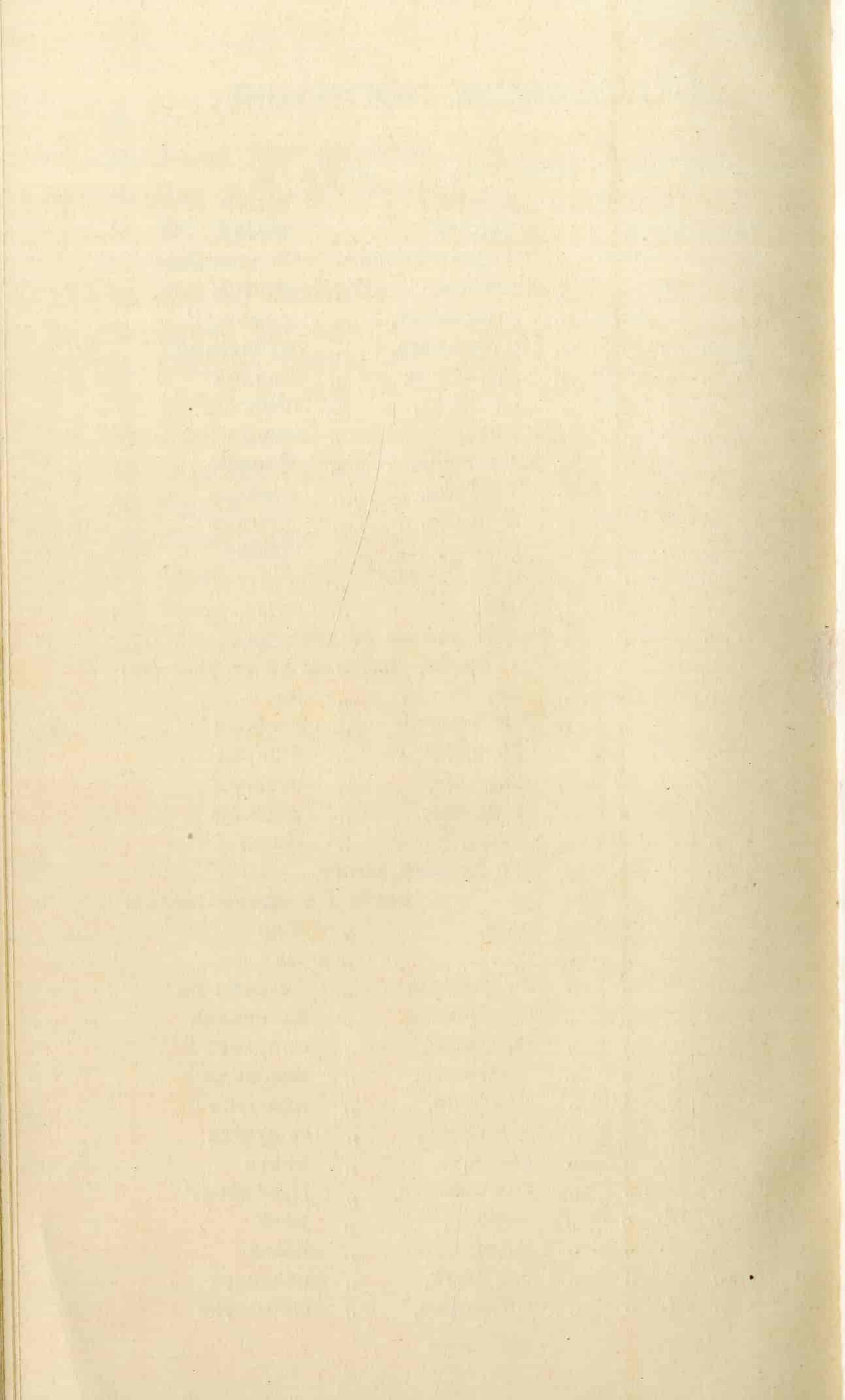
Старо и младо хита и служи...
Кићено коло славолук кружи...
Чета одјури... остави село...
Коло се врти живо, весело...

САДРЖАЈ:

	Страна
1. Ослобођење — — — — —	5
2. Отаџбини — — — — —	6
3. Српске патње — — — — —	6
4. Волим отаџбину — — — — —	8
5. Мајка — — — — —	8
6. Тужан дан — — — — —	9
7. Хусеин капетан — — — — —	10
8. Три брата — — — — —	10
9. Петру Мркоњићу — — — — —	11
10. Разговор — — — — —	12
11. Праху Змаја Јована Јовановића — — — — —	13
12. Братске речи — — — — —	14
13. Корушком брату — — — — —	15
14. Белом Орлу — — — — —	16
15. Зора — — — — —	16
16. Гусле — — — — —	17
17. Ханџар — — — — —	18
18. Сетите се! — — — — —	19
19. Гаврило Принцип — — — — —	20
20. Поздрав — — — — —	20
21. Моја колевка — — — — —	21
22. Наш спас — — — — —	22
23. Мојој кћери — — — — —	23
24. Поздрав деци — — — — —	23
25. В. С. Јанковићу — — — — —	24
26. Ја бих — — — — —	26
27. Ја сам Србин — — — — —	27

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЕШКЕ:

Стр.	7. ред	8. озго	стоји	дање,	треба	даље
„ 9.	„ 6.	оздо	„	дињем	„	диљем
„ 13.	„ 1.	„	„	обрате,	„	збрате
„ 16.	„ 2.	озго	„	Херлег-Босна	„	Херцег-Босна
„ 20.	„ 7.	„	„	клетом,	„	крутом
„ 25.	„ 4.	оздо	„	помишљат,	„	помињат'
„ 26.	„ 4.	„	„	Дубравама,	„	дубравама
„ 27.	„ 7.	озго	„	пропелом,	„	топлом
„ 28.	„ 2.	оздо	„	са осећа,	„	саосећа
„ 28.	„ 10.	„	„	обио,	„	овио
„ 29.	„ 4.	„	„	Сложене,	„	Сложне
„ 30.	„ 5.	„	„	слободу,	„	слободи
„ 31.	„ 4.	озго	„	Дочекао,	„	дочекао
„ 32.	„ 11.	„	„	граћку,	„	гракћу
„ 34.	„ 7.	„	„	Па,	„	Та
„ 34.	„ 3.	оздо	„	нам,	„	наш
„ 37.	„ 8.	„	„	Дом нам да се увелича,		
				треба, Дом наш да се увелича!		
„ 38.	„ 10.	озго	„	ме,	„	не
„ 38.	„ 16.	„	„	слободе,	„	слобода
„ 39.	„ 6.	оздо	„	Непред,	„	Напред
„ 39.	„ 11.	„	„	оствори,	„	оствари
„ 41.	„ 5.	„	„	уздицаје,	„	уздисаје
„ 42.	„ 6.	озго	„	Знам,	„	Знаш
„ 42.	„ 6.	оздо	„	Та једнако волим,		
				треба Па једнако волиш		
„ 43.	„ 9.	озго	„	нам,	„	наш
„ 43.	„ 13.	„	„	Та,	„	Па
„ 43.	„ 19.	„	„	Устребали,	„	Устреба ли
„ 44.	„ 1.	„	„	узникнула,	„	изникнула
„ 44.	„ 3.	„	„	попухава,	„	попухива
„ 44.	„ 15.	„	„	боловима,	„	валовима
„ 45.	„ 2.	оздо	„	певајучи,	„	певајући
„ 46.	„ 3.	озго	„	зашушњи,	„	зашушти
„ 46.	„ 10.	„	„	свати,	„	цвати
„ 46.	„ 12.	„	„	Просневати,	„	Просневат'
„ 47.	„ 1.	„	„	ново,	„	нѐве
„ 47.	„ 4.	„	„	њим,	„	њима
„ 47.	„ 5.	„	„	славалук,	„	славолук
„ 47.	„ 21.	„	„	славалука,	„	славолука

Штампарија
Ј. ПЕТРОВИЋ, ТУЗЛА
1927.

24